

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Zenon
Nazwisko: Zając
Miejsce urodzenia: Wolsztyn
Data urodzenia: 12-11-1959
Imię ojca: Czesław
Imię matki: Helena

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta administracyjne Zenon Zając górnik z Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek” w Katowicach, zabity strzałem w klatkę piersiową podczas pacyfikacji kopalni przez oddziały ZOMO 16 grudnia 1981 r. Akta zatytułowane „KWK »Wujek«. Grudzień 1982” zawierają informacje na temat przebiegu pogrzebów górników, którzy zginęli w wyniku pacyfikacji ww. kopalni. Przebieg uroczystości pogrzebowych został zabezpieczony operacyjnie – funkcjonariusze oddelegowani na miejsce uroczystości zostali zobowiązani do przedstawienia przełożonym raportów z wydarzeń, ze szczególną uwagą opisując zachowanie żałobników w celu wychwycenia nieprzychylnych władzom zachowań lub komentarzy. Sporządzono dokumentację fotograficzną, nagrano wystąpienia duchownych, zabezpieczono operacyjnie trasy przejazdu konduktu żałobnego.	IPN Ka 063/154 (233/C)	
Materiały operacyjne Teczka obejmuje materiały z czynności operacyjnych podejmowanych przez Wydz. „B” KWMO Katowice (obserwacja) w związku z uroczystościami pogrzebowymi górników poległych w wyniku pacyfikacji KWK „Wujek”. Omawiane materiały zostały przeznaczone do zniszczenia przez katowicką SB. Akta odzyskano z makulatury i włączono do zasobu archiwum IPN Katowice.	IPN Ka 455/299 (brak starej sygn.)	
Akta administracyjne Teczka zatytułowana „Dokumenty Zastępców Szefa WUSW Katowice”, zawierająca meldunki opisujące sytuację w woj. katowickim po wprowadzeniu stanu wojennego oraz okres późniejszy. W meldunkach od dn. 17.12.1981 pojawia się informacja, że wśród mieszkańców Katowic i okolic, a także wśród pracowników innych kopalń rozpowszechniane są wiadomości o wydarzeniach, które miały miejsce podczas pacyfikacji KWK „Wujek”. Obok krzyża, który postawiono w pobliżu starej bramy kopalni, jak również na terenie miasta, rozpowszechniano ulotki, w których opisywano wydarzenia z 16.12.1981.	IPN Ka 0103/174 (193/K) t.3	

Akta prokuratorskie Materiały zawierają akta śledztwa, prowadzonego w okresie 16.12.1981-20.01.1982, w sprawie zajęć z dn. 16.12.1981 w KWK „Wujek” w Katowicach. Śledztwo w sprawie dotyczącej użycia broni palnej przez pluton specjalny ZOMO w dn. 16.12.1981 na terenie KWK „Wujek”. Zgodnie z naciskami przełożonych śledztwo Pg ŚI-II-7/81 (prowadzone pod bezpośrednim nadzorem Naczelnej Prokuratury Wojskowej w Warszawie) umorzono dn. 20.01.1982 uznając, że użycie broni przez funkcjonariuszy miało charakter działania w obronie koniecznej.

IPN Ka 693/1-16 (PgŚI-II-7/81) t.1-16, IPN Ka 707/1 (kserokopie mat., sygn. 17/37) t. 1-2

Sprawa Operacyjnego Rozpracowania [SOR] Materiały sprawy operacyjnej założonej w związku z zorganizowaniem strajku w KWK „Wujek” po ogłoszeniu stanu wojennego. Sprawę zakończono, akta złożono w archiwum po ogłoszeniu wyroku przez Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu dn. 9.02.1982 (sygn. SOW-72/82) i skazaniu przywódców strajku. W materiałach zachowała się również informacja na temat ofiar śmiertelnych pacyfikacji KWK „Wujek”.

IPN Ka 036/2337 (38556/II)

Materiały administracyjne Materiały Wydziału Polityczno-Wychowawczego w Katowicach, zawierające informacje propagandowe służące szkoleniom funkcjonariuszy SB w sprawie okoliczności użycia broni przeciw strajkującym górnikom KWK „Wujek” w Katowicach.

IPN Ka Pf 301/5 (170/S)

Wydawnictwo wewnętrzresortowe Wydawnictwo wewnętrzresortowe z 1982 pt. „Raport o uwarunkowaniach, przebiegu i skutkach akcji strajkowych w kopalniach węgla kamiennego po wprowadzeniu stanu wojennego”. W materiałach znajduje się wzmianka na temat 9 górników, którzy ponieśli śmierć w wyniku pacyfikacji KWK „Wujek”.

IPN Ka 0103/214 (241/K)

Materiały administracyjne Materiały operacyjne z zatrzymań osób, które składały kwiaty i wieńce pod bramą KWK „Wujek”. Spośród zatrzymanych wskazano osoby do internowania.

IPN Ka 063/192 (295/C)

Sprawa Operacyjnego Sprawdzenia [SOS] Materiały sprawy operacyjnej prowadzonej w związku z powołaniem Społecznego Komitetu Budowy Pomnika Górników, którzy zginęli w wyniku pacyfikacji KWK „Wujek”. Sprawę zakończono z powodu „zmian polityczno-społecznych” w kraju. Akta przeznaczono do zniszczenia – materiały zostały odzyskane z makulatury i włączone do zasobu archiwum IPN w Katowicach.

IPN Ka 230/2826 (brak dawnej sygnatury)

Akta administracyjne Materiały administracyjne katowickiej SB z lat 1989-1990 dotyczące okresu przemian ustrojowych oraz reorganizacji struktur SB. W materiałach odnaleziono pismo do wewnętrznego użytku ws. zarzutów wysuwanych wobec funkcjonariuszy SB przez Komisję Nadzwyczajną do Zbadania Działalności Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (tzw. Komisja Rokity), także w związku z brutalnym stłumieniem strajku w KWK „Wujek” w dn. 16.12.1981.

IPN Ka 093/363/1 (773/C)

Materiały administracyjne Materiały dotyczące powołania przez Sejm PRL w sierpniu 1989 r. Komisji Nadzwyczajnej do Zbadania Działalności Ministerstwa Spraw Wewnętrznych; akta zawierają również wykaz wypadków śmiertelnych w okresie od 13.12.1981 do 15.07.1989 wynikłych z represyjnych działań sił porządkowych oraz przypadki śmierci w niewyjaśnionych okolicznościach sporządzony na podstawie raportów Komitetu Helsińskiego w Polsce.

IPN BU 2262/2 (brak starej sygn.), IPN Wr 218/83 (1864/10)

Akta prokuratorskie Dn. 8.10.1991 Prokuratura Wojewódzka w Katowicach podjęła na nowo umorzone śledztwo w sprawie pozbawienia życia 9 górników i usiłowania pozbawienia życia dalszych 21 górników KWK „Wujek” w dn. 16.12.1981 w Katowicach przez funkcjonariuszy plutonu specjalnego ZOMO. Akta sprawy wraz z aktem oskarżenia przekazano do Sądu Wojewódzkiego w Katowicach.

IPN Ka 693/1-16 (V Ds. 46/91/S)